

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiul pe an 7.50, 6 luni 5.50, 3 luni 4.75.
Pentru marșale pe an 8.50, 6 luni 6.50, 3 luni 5.50.
Pentru străinătate pe an 12.50, 6 luni 8.50, 3 luni 6.50.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografică arhidiecezane Sibiul, strada Micașilor 67.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Micașilor 30, 31.
Episcopia adresată ca redacție. — Articuliile nepolitice nu se însoțesc.

INSERTIUNILE:

Pentru o linie 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere germane — și timbru de 30 cr. pentru 16 care publicare.

Sibiul, 25 Marie.

Între noi sînt o samă de oameni, cari nu se pot emancipa de idealurile politice, ce și le au însușit pe timpul când cetăian în „Cornelius Nepos”. Dacă din nenorocire această samă de oameni a mai cotit, sau a auzit ce-ntind-se, și „Dreptul public” a lui Darnuț, nu mai e mirare, că nu înțeleg nimeni din viața publică actuală.

Biografiea celor-va bărbăți din depărtata anticitate, turburată de escentricitățile lui Darnuț, imposibile după timp și spațiu, împedecă cu totul cugeteria firească și seduce pe astfel de oameni la închipiri, cari și pe scenă ar fi aproape de nemăstuit.

În turbureala această se amestecă lucruri și alte elemente, căror le place să pescăsc în turbare. Cismul isefitic sub toate formele, se încuibază în astfel de împregiurări și puiază neoltegerii și face ca sama de oameni dintre Români, care ignorază cartea cea vie a vieții să vadă lucrurile altfel de cum sînt. De unde urmează, că înșirarea cea frumoasă a poporului român, inteligența lui naturală este dată la o parte și poporul cu capetele și filozofia celei clasice, după cum dice Hoffmann, rămâne pe mîna sîntorilor.

Este dar imperativă datorită a bărbăților noștri, căți se scie emancipa de idealurile cele create de literatura unilaterală a biografilor antice și de semenea unui „drept public”, care n'are nimeni comun cu împregiurările, în care trăim, a stării pentru o direcțiune nouă în viața noastră politică, pentru o direcțiune, care se corespunde trebuințelor noastre reale-practice. Rămăneam mai departe întors lume de închipiri, cari apar ca nisco visuri, ne poate duce la o deceptare deasastroasă.

Sama de oameni, de care ne este vorba, operează cu cuvinte anume precum: *pasivitate, activitate și autonomie*.

Cuvintele aceste n'au nimeni rău în sine și pentru sine. Întruînțarea

lor însă, după cum s'au întrebuițat până acum este fusesă pentru viitorul Românilor din Austro-Ungaria.

Acei cu „Cornelius Nepos” și cu „dreptul public” subnoară *pasivitatea și autonomia* ca doi lucruri politici lungă oală, fiindcă din *activitate* o ciuhă de spărit paseri sau o cămașa ciomol.

Nu e vorba, în împregiurări anume ar fi cu puțină ală pana pe cele două oală oaltă, să strălucască ca doi lucruri, nu însă în ori și care împregiurare. Dar tot așa de bine se poate alătura *activitatea* lungă *autonomie*, fără ca aceasta din urmă să pătimească cât de puțin.

În decursul anilor dela 1865 încoace noi am lămurit din destul, că *activitatea* Românilor nu poate fi de cât filozofice în împregiurările în care trăim și că *pasivitatea*, cum se practică la noi, ne duce la moarte națională.

Ceea ce am și de atâtea ori de astădată nu mai repetăm. Astăzi vom să ne ocupăm numai cu o scădere în formă, care însă încă poate fi în rezultatele ei foarte păgubitoare.

Oamenii de sama celor de care nea fost vorba, după cunosința lor, cred că este bine a „dovedi”, ca cu vîntul și ideea *activitate*, este foarte păgubioasă pentru Românii ardeleni. În lipsa de dovezi sîntoșose se aruncă acești oameni pe beata „*activitate*” făcută în *pasivitate* și cu aceasta vor să ucida pe adevărata *activitate*.

Că se arătăm cât este de greiță precăderea aceasta ne vom servi de o asemănare. Habelo, nu va contesta nimeni, că a fost foarte în lipsa pentru om; dar dacă un croitor sau altul le face urte și strîmte, sau cu alte defecte, nu e încă nimeni, că habelo trebuie hule și lapădate cu totul.

Activitate în înțelesul ei adevărat, Românii ardeleni n'au mai făcut dela 1865 încoace. Ceea ce s'a făcut, pe lei pe colu, nu poate fi considerat de o *activitate* politică.

Întrebuițarea *activității* de felul acesta, ca dovadă că *activitatea* este rea scădere pentru căsă întuneacă adevărul și judecata dreaptă. Și este, știut că cei ce părăsesc adevărul și dreptatea sînt înși pericleni.

Nu vom fi așa de necesitabili ca cei ce afulsesc *activitatea* fără de rezervă. Dar atâtea ne permitem a dice, pentru clarificarea acelor ceterități, că noi știm amăgi de cuvinte, că nici *pasivitatea* nu a fost în timpul de când au răsărit aceste două cuvinte fatale în literatura filaristică noastră. Ceea ce s'a numit *pasivitate* a fost un felu de pășăire a terenului politic, amestecat cu spingîriune generalu care ne asuprese. Va să dică, o politică din cele mai greșite, căci deputații din simul națiune noastre și cari ar fi fost să se îndatoreze a lucra după o programă cu privire la interesele noastre naționale, nu s'au ales; dar indirect și direct s'au spingînt alăgera lui Maday, Möriceș Pál, Wodianer etc. etc., ca să se poată crea lege de uniune, electorală, de introducere limbii maghiare etc. etc. în numele nostru, după placul asprilor noștri. Așa e, că *pasivitatea* este frumoașă și duce la scop?

Seriositatea timpurilor, în care trăim, ne impune să fim și noi mai serioși. Să lăsam cuvintele și să cugătam la causa.

Înarmați cu armele *dreptului nostru public*, după cum l'a creat istoria, nu însă fantasia cuiva, și cu abnegațiune, carea se pretinde dela ori ce luptător, și se înfățșese delegații conferenței și un șîm săst, nu asupra *pasivității* și la activității, ci asupra întrebării: cum să ne apărăm existența noastră națională de pericleni, ce o amenință? Nu putem să ne adăugem aici, căsunt statistici în Ungaria, cari fac calcul, că în treișeci de ani, mergînd lucrurile tot ca în cei unșprăzeci din urmă, nu vor mai fi naționalități în Ungaria.

Glumele nătănge cu *activitatea* se încete și se dea mai multă atențiune pagubei politice, ce am îndurat, îndurăm și vom îndura pe lungă o așa numită „*pasivitate*” devenită la noi o schiloada, care nici pentru a ride de dănsa, nu e buna.

Glumele nătănge sîb băgăm de samă, că sînt arme, care de lăsuși politice, acsă sub diverse forme, se pun în mîile celor cu „Cornelius Nepos” spre a opera cu ele în contra noastră.

Revista politică.

Sibiul, la 25 Martie.

Viena este preocupată cu pregătirile serbatoșose pentru timpul cununiei principelui de coroană „Extrablanc” din Viena, care se ocupă de pe acum cu festivitățile viitoare, spune lute altele și cine va veni din străinătate la cununie. Afară de părinți înalte mirese, amintesc și de prinții de coroană și Imperiului Germaniei, de fiul acestuia Vilhelm, de principelu de Wales, de principelu de Amadeo din Italia, de marele duce Vladimir din Rusia și de fratele presidențului republicii franceze.

Parcehia tineră, spune o telegramă a lui „P. L.” va petrece timp mai îndelungat în Praga, unde, după cum se vede din altă telegramă, se fac pregătiri mari și diverse pentru întîmpinarea noncununatilor, principe și prințesă.

Atențatul asupra țării Alăndru a avut multe urmări. Atențatul a pus așa cîndă toate guvernele din Europa în mișcare, căci de atunci mai în toate părțile se au măsuri contra acelor ce vor să restorne ordinea socială de astăzi. În Englietia cea lăudată de liberalism și refugiu celor urmăriti pentru crime politice a fost silit guvernul a urmări o foaie socială a unui Most, foaie, care se contrabanda în Germania cu scop de a face propagandă în favorul socialis-

FOIȚA.

Ioan Covrig.

Toată lumea i dice Ioan-Covrig și moșu-său a fost Covrig și tată-său a fost Covrig și el încă e Covrig.

Ci e moșu-său era covrigar și îi plăcea să și laude covrigii preste măsură și gurile cele reze l'a u botosat Covrig și Covrig a reuma l'atze moșu-său. Dar lui nu-i reșine de acest nume, căci moșu-său dicea covrigi bun și-i vîndea cu bani scumpi prin locuri depărtate. Și tată-său învîțase această meșerie, dar scia puțină slavă, mergea pe bucovină și cîslav și lui mai i plăcea, să pîndăscă la dogoarea focului după covrigi; a vîndut capturiul zidit de tată-său și la moarte nu a lăsat lui Ioan decît o bucovină ruptă și Ioan nu cunoscuse alora, deși tată-său îi dădea șilînță, să l'facă centor.

Și Ioan din covrigar vestit, ce era moșu-său a reumas pe ulițe și s'a băgat în slujbă vînta la dascălul Mitru.

Jupănul dascăl i dădea trei zloți de bancă pe an simbrie și pe deasupra mai știnea sarră l'atze lupăniul din calendar și din biblie. Ioan îl asculta cu drag și îl durăa inima, că nu a învîțat în copilarie.

Ioan Covrig a învîțat multe dela dascălul Mitru. Scie despre soabore, scie despre uniție și nu poate înțeleg cum s'au putut Românii alipi de papăștiu.

Ioan Covrig cunoscuse stolele ca ori-care cioban; scie cum s'at lăna, scie cum stau călîndarele și la dîna Antîia a fe-cărei lui trage o dîngă cu un tăciune pe grînda colii. Nu se nărăvese nici cum cu cele două călîndare și dice de multe ori, că ei fi bine, să se adune învîțati la oală și se fac un cîlîndar. Papăștiu și mai lase, ar noi să mai punem din cele 12 zile și să pice s'arborile la oală, să nu se peară creștinii atîtașă zile de lungă: căci Ioan o simbuloc; și se pricube bine la rîndul viii. Scie și se nimerescă vremea potrivită pentru îngroparea și desăpărea vîții, pentru sapă și alăge lucruri și via, lui

jupăn Mitru e ca ogînda și se cunoșose din întreg lotarul. El dimpreună cu Jupăn Mitru, care era și meșter de lemn, au zidit la vie o colnă. Ioan a zidit păreții, dascălul a ridicat haizaul și amîndoi au beut cîntea la sfîrșitul lucrului.

De atunci șede Ioan vara și iarna în colnă singur ca cucul, fiind-că nu i lănsurat, ar de acum a l'a trecut vremea, să se însoare. Și numai din când în când se abate pe la dîsul cîte un gazdă obosit și cerînd un scaun de colînă se mai dă în vorbă cu Ioan despre merul lucrului și despre vreme; ar păzitorii petrec noaptea în colnă lui și stau de vorbă la zarea focului sau la lună și-și curăță puștele; când aud sfierura ortacului lor dela pînda își au puștele și pleacă cu voia bun.

Atunci stinge Ioan focul, se pune și el la pînda și așteaptă sfîrșitul. Și a pură bine, dacă poate și el da ajutor în noaptea.

Păzitorii se întorc erași în colnă lui Ioan, ațăi erași focul și perînda ploșca cu rașiu, vorbind despre pri-

mejda trecută și se sfîțuesc, ce au să facă altădată. Unu povestese una, altul ală din pătenile vieții până când începe a se alăi din gîm. Atunci cei înși puștele și lăsdă pe Ioan cu Dumneșeu se aședă la locurile lor, ca să crească l'urătorii; ce se adună, că ei totă noaptea au stat la pînda.

Atunci se alină Ioan, trage un pui de somn și sculăndu-se gîndesc asupra dîlei, ce se începe și se apucă de lucru. Via lui Jupăn Mitru numai singur o lucră și n'ar lăsa, să calce într'însa picior de lucrător străin pentru mult.

La culca sloboșia Jupănului dascăl primii pe două săptămîni, îndemnăndu-i să aducă cîte un ol de mot pentru gustare. Și primii se întrecu care de care să dăca dascălului mai mult mot. — Jupănul dascăl gîncea multul din oluri și cine într'o bute și de multe ori nu începea într'una.

Și după sloboșia Jupănului dascăl primii pornia la vie cu atîncu, ce și se ptepe primii, ce avea, și Ioan Covrig i primia cu bine. A doua zi

